

ارزشیابے برنامہ: رویگردہ اور اہنمای عملے

(ویرایش چہارم)

نویسندگان:

جودی ال. فیتز پاتریک (دانشگاه کورادو، دنور)

جیمز آر. ساندروز (دانشگاه می شینگان، گرینوڈ)

بلین آر. ورتن (دانشگاه ایالتی اوتا)

مترجمان:

دکتر محبوبہ عارفی (عضو ہیئت علمی دانشگاه شهید بہشتی)

دکتر سمیہ دانشمندی (دانش آموختہ دکترای دانشگاه شهید بہشتی)

محسن چناری (دانشجوی دکترای دانشگاه شهید بہشتی)

یوسف نامور (عضو ہیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل)

مقدمه نویسندگان

قرن بیست و یکم یک تحول عظیم و هیجان برانگیز برای ارزشیابی است. این رشته در حال رشد است. افراد-مدارس، سازمان‌ها، سیاست‌گذاران، عموم مردم در کل-به یادگیری بیشتر در خصوص اینکه برنامه‌ها چگونه عمل می‌کنند، در قیاس شوند و چگونه شکست می‌خورند، علاقه‌مند هستند. با در نظر گرفتن آشوب‌های تجربه شده دهه اول این قرن، بیشتر مردم به مسئولیت‌پذیری شرکت‌ها، دولت، مدارس و سازمان‌های غیرانتفاعی-آگاهند هستند. ویرایش چهارم کتاب پرفروش ما طراحی شد تا به خواننده، در ملاحظه اینکه چگونه ارزشیابی می‌تواند به این اهداف دست یابد، کمک کند. همانند ویرایش‌های قبلی، این کتاب جزو منابع کتاب‌هایی است که هم رویکردهای متفاوت ارزشیابی و هم روش‌های عملی اجرای آنها را به خواننده معرفی می‌کند.

مطالب جدید در این ویرایش

ویرایش چهارم تغییرات زیادی به شرح ذیل دربردارد:

- یک فصل جدید در خصوص نقش خط‌مشی‌ها در ارزشیابی و ملاحظات اخلاقی.
- بخش دوم جدید است که رویکردها و نظریه‌های بسیار جدید ارزشیابی را ارائه و بحث می‌کند.
- تمرکز بیشتر روی روش‌های ترکیبی در طراحی، جمع‌آوری داده و تحلیل.
- نتایج مصاحبه با عامل‌های ارزشیابی که براساس مفاهیم مطرح شده فعالیت ارزشیابی را انجام داده‌اند و همچنین مباحثی که آنان در خصوص چالش‌های ارزشیابی با آن مواجه شده‌اند.
- بحث در خصوص چگونگی اندازه‌گیری عملکرد، پیامدها، اثرات و استانداردها بر ارزشیابی.
- بخش جدیدی در خصوص یادگیری سازمانی، ظرفیت‌سازی ارزشیابی و شایستگی فرهنگی و

روندهای جاری در ارزشیابی و سازمان‌ها.

امروزه ارزشیابی به شیوه‌های گوناگون تغییر می‌کند. سیاست‌گذاران، مدیران، شهروندان و مصرف‌کنندگان می‌خواهند فعالیت‌ها و پیامدها را بهتر تعقیب کنند. مهم‌تر از آن، بسیاری درک بهتر مسائل اجتماعی و برنامه‌ها و خط‌مشی‌هایی که برای کاهش این مسائل برعهده گرفته می‌شود را می‌خواهند. ارزشیابی به اشکال متعددی، از جمله اندازه‌گیری عملکرد و پیامد یا سنجش تأثیر، در جهان گسترش می‌یابد. افرادی که در سازمان‌ها کار می‌کنند به ارزشیابی به عنوان راه توسعه یادگیری سازمان می‌نگرند. آنها می‌خواهند مطلوبیت کاری که انجام می‌دهند را بدانند، چگونه از عهده مسائل دشواری که سازمان آنها با آن مواجه می‌شود برآیند و اینکه چگونه عملکرد خودشان را بهبود بخشند. به مشتریان و جامعه خود بهتر خدمت کنند. روش‌های متفاوت زیادی توسعه می‌یابد و مورد استفاده قرار می‌گیرد: روش‌های ترکیبی برای طراحی و جمع‌آوری داده‌ها، مشارکت و درگیر شدن روزافزون ذینفعان متفاوت و جدید در فرایند ارزشیابی، ملاحظات وسیع کاربردهای بالقوه و تأثیرهای ارزشیابی و روش‌های بسیار اثربخش و گوناگون برای ارائه و انتقال یافته‌ها. وقتی ارزشیابی در کل جهان گسترش یافته و تجربیات پذیرش ارزشیابی در موقعیت‌های متفاوت و فرهنگ‌های متفاوت، این رشته را غنی می‌سازد.

در این ویرایش جدید، ما امیدواریم خلاقیت و رویایی در اجرای ارزشیابی را بتوانیم به شما انتقال دهیم. هر کدام از ما تجربه زیادی در اجرای ارزشیابی در معیشت‌های متفاوت، از جمله مدارس، رفاه عمومی، سازمان‌های بهداشت روانی، برنامه‌های محیطی، سازمان‌های شرکت‌های غیرانتفاعی داریم. هدف ما ارائه اطلاعاتی است که خوانندگان بتوانند از آن در جهت ارزشیابی سازمان و کارشان بهره ببرند و اثرات متفاوتی را در عملکرد سازمانی خود ایجاد نمایند. در ویرایش جدید این کتاب سعی بر آن است به خوانندگان در خصوص چگونگی انجام این امر، توضیحات بیشتری ارائه کنیم.

سازماندهی این کتاب

این کتاب در چهار بخش سازماندهی شده است. بخش اول شامل مفاهیم کلیدی ارزشیابی، تاریخچه و روندهای فعلی آن و عوامل بین فردی، سیاسی و اخلاقی تأثیرگذار در همه مراحل ارزشیابی است. ارزشیابی متفاوت از پژوهش است از این حیث که ارزشیابی در دنیای واقعی با هدف مورد استفاده قرار گرفتن توسط غیرمحققان برای بهبود تصمیمات، حکمرانی جامعه اتفاق می‌افتد. به عنوان نتیجه، ارزشیابان روابط با کاربران و ذینفعان خود را توسعه می‌دهند و در یک

محیط سیاسی کار می‌کنند که در آن نتایج ارزشیابی با خواسته‌های دیگر تصمیم‌گیرندگان رقابت می‌کند. ارزشیابان باید بدانند که چگونه در چنین محیطی کار کنند تا به نتایج خود دست یابند. به علاوه، چالش‌های اخلاقی اغلب خودش را نشان می‌دهد. ما راه‌هایی پیدا کردیم که در آن ارزشیابی متفاوت از پژوهش است و هر دو چالشی و جالب هستند. این دلیلی است که ما ارزشیابی را به عنوان حرفه انتخاب می‌کنیم. در بخش اول، ما این تفاوت‌ها و روش‌هایی که ارزشیابان می‌توانند از آن طریق در بافت‌های سیاسی و دولتی فعالیت نمایند را به شما معرفی می‌کنیم.

در بخش دوم، ما چندین رویکرد متفاوت را معرفی می‌کنیم که اغلب الگوها یا نظریه‌های ارزشیابی نامیده می‌شوند. (صرفاً تعیین میزان تحقق اهداف و پیامدها، تنها رویکرد و روش ارزشیابی نیست). رویکردها بر تئوری یک ارزشیابان چه چیزی را مطالعه کنند و چگونه دیگران را در آنچه که مطالعه می‌نمایند درگیر سازند تأثیرگذار هستند. ما بحث‌های خود در زمینه رویکردهای تئوری‌محور، تصمیم‌گرا و مشارکی را بیشترش داده‌ایم. برای انجام این کار، ما راه‌های جدیدی که عامل ارزشیاب از الگوهای مفهاتی و تجربی‌های برنامه برای فهم کارهای یک برنامه استفاده می‌کند را شرح می‌دهیم. رویکردهای مشابهی را می‌توان برای توانمند ساختن ذینفعان و ایجاد راه‌های متفاوت یادگیری شرح داده و مقایسه می‌نمود. ارزشیابان باید روش‌شناسی و همچنین رویکردهای متفاوت ارزشیابی را بشناسند تا بتوانند بطور آگاهانه و هوشمندانه یک رویکرد یا ترکیبی از رویکردهایی را انتخاب نمایند که برای برنامه، ذینفعان و زمینه یا موقعیت ارزشیابی آنها بیشتر مناسب است.

در بخش سوم و چهارم، به عنوان مهم‌ترین بخش و هسته این کتاب چگونگی طراحی و برنامه‌ریزی و اجرای یک مطالعه ارزشیابی شرح داده شده است. بخش سوم مربوط به مرحله برنامه‌ریزی است: یادگیری در خصوص برنامه، بحث با ذینفعان برای یادگیری اهداف و در نظر گرفتن کاربردهای آتی مطالعه و شناسایی و نهایی کردن سوال‌های ارزشیابی برای هدایت مطالعه. بخش سوم به خواننده می‌آموزد، چگونه طرح ارزشیابی و طرح مدیریت از جمله جدول زمانبندی و بودجه بندی اجرای مطالعه را ایجاد کند. در بخش چهارم، ما انتخاب‌های روش‌شناسی و تصمیم‌گیری که عامل ارزشیاب اخذ می‌کند را مورد بحث قرار می‌دهیم. از جمله: انتخاب و ایجاد طرح‌ها، نمونه‌گیری، جمع‌آوری داده‌ها، استراتژی‌های تحلیل، تفسیر نتایج و انتقال و ارائه نتایج به دیگران. فصل‌های موجود در هر کدام از این بخش‌ها ترتیبی و متوالی است، که ترتیب تصمیمات و روند انجام امور یک مطالعه ارزشیابی را نشان می‌دهد. ما از نگاره‌ها، فهرست‌ها و مثال‌های وسیع برای

توضیح و روشن کردن عمل به خواننده استفاده نموده‌ایم.

این بازیابی

در هر فصل مقالات، گزارش‌ها و کتاب‌های و منابع بسیار جدیدی و مثال‌های معاصر زیادی اضافه شده است. در نتیجه، به خوانندگان بحث‌های متداول در خصوص گروه‌های کنترل تصادفی و طرح‌های مناسب برای ارزشیابی پیامدها، بحث‌های متداول تأثیرات سیاسی بر خط مشی‌ها و عمل ارزشیابی، به‌رغم در خصوص رویکردهای مشارکتی، بحث‌های شایستگی فرهنگی و ظرفیت‌سازی در سازمان‌ها، الگوهای جدید کاربرد ارزشیابی و دیدگاه‌ها در خصوص تفسیر و انتشار نتایج معرفی می‌شود.

ما در رویکردهای ارزشیابی بسیار گزینشی و از رویکردها و روش‌های بسیار متفاوتی استفاده می‌نماییم - هر روش و رویکردی که مناسب موقعیت باشد - و شما را هم به چنین کاری ترغیب می‌کنیم. ما از یک رویکرد دفاع نمی‌کنیم، لکه رویکردهای زیادی را به شما معرفی می‌کنیم. شما در خصوص نظریه‌ها یا رویکردهای متفاوت در بخش دوم و در خصوص روش‌های متفاوت جمع‌آوری داده‌ها در بخش سوم و چهارم اطلاعاتی کسب خواهید کرد.

برای تسهیل یادگیری، ما به همان ساختار آموزشی که در ویرایش‌های قبلی استفاده کرده بودیم، ادامه دادیم. هر فصل اطلاعاتی در خصوص مسائل بنیادی و متداول به کاربردی و قابل دسترس ارائه می‌دهد. از جداول و شکل‌ها بطور مکرر برای خلاصه کردن یا روشن کردن نکته‌های کلیدی استفاده و هر فصل با سوال‌های محوری آغاز می‌شود تا خواننده را با برخی مسائلی که در آن فصل پوشش داده است، آشنا سازد و سپس با ارائه فهرستی از منابع اصلی و نظریه‌های بررسی شده، سوال‌های برای بحث، تمرین‌های کاربردی و فهرستی از منابع پیشنهادی در خصوص موضوعات بحث شده به پایان می‌رسد.

به‌جای استفاده از روش مطالعه موردی ویرایش‌های قبلی، ما فکر کردیم که زمان آن است تا خواننده را با برخی نمونه‌های ارزشیابی‌های واقعی آشنا سازیم. خوشبختانه، زمانی که بلین ورتن^۱ سردبیر مجله آمریکایی ارزشیابی بود، جودی فیت با تریک مقاله‌ای نوشت که در آن وی با عاملان ارزشیاب در مورد ارزشیابی که انجام داده بودند، مصاحبه کرد. امروزه این مصاحبه‌ها در تدریس ارزشیابی، بطور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد. ما این مصاحبه‌ها را در این ویرایش جدید

تلفیق نموده و در هر فصل مصاحبه‌هایی متناسب با مباحث آن فصل قرار ارائه کرده‌ایم. خوانندگان و مدرسان می‌توانند انتخاب کنند یا کتاب «ارزشیابی در عمل»^۱ (فیتزباتریک، کریستی و مارک، ۲۰۰۹) را به همراه این کتاب خریداری کنند یا به بسیاری از مصاحبه‌ها از طریق مجله آمریکایی ارزشیابی^۲ دست یابند. در پایان هر فصل، ما یک تا سه مصاحبه مرتبط را شرح می‌دهیم و فصل مربوط به آن مصاحبه از کتاب «ارزشیابی در عمل» و مجله آمریکایی ارزشیابی را معرفی می‌نماییم. امیدواریم این کتاب الهام بخش شما باشد تا در خصوص مسائلی نظیر شیوه‌های سوال کردن، بررسی کردن ارزشیابی برنامه‌ها، خط مشی‌ها و تغییرات سازمانی به شیوه‌ای جدید بیندیشید. برای خوانندگان نه عامل ارزشیاب هستند، این کتاب دیدگاه‌ها و ابزارهای جدیدی برای کار فراهم خواهد کرد. برای کسانی که از ارزشیابی آشنا می‌شوند، این کتاب آنها را به یک استفاده‌کننده یا مشارکت‌کننده بسیار آگاه در برنامه ارزشیابی تبدیل می‌کند یا آنها را هدایت می‌کند تا ارزشیابی را خودشان انجام دهند.

سیاسگزاری

ما از همه همکاران ارزشیابی بخاطر پویا کردن حوزه ارزشیابی تشکر می‌کنیم. ما در هر مرحله از بازبینی متن این کتاب، پیشرفتی را که در ارزشیابی و دیدگاه‌های شگفت‌انگیز همکارانمان در خصوص نظریه و عمل ارزشیابی صورت گرفته است را به آوری می‌شیم. ما همچنین از سوفیالی^۳، دستیار پژوهشی خود، تشکر می‌کنیم که بصورت خستگی‌ناپذیر، علاقه و سخت‌کوشانه برای به پایان رساندن این نسخه کار کرده است. همه ما از خانواده‌هایمان بخاطر علاقه و غرور و صبر و عشقی که حین نگارش این کتاب نشان داده‌اند، قدردانی می‌نماییم.

1. Evaluation in Action

2. American Journal of Evaluation

3. Sophia Le

فهرست

۲۵	بخش اول: مقدمه ارزشیابی
۲۹	فصل اول: هدف اصلی ارزشیابی، کاربردها و تفاوت‌های مفهومی
۳۱	سوال‌های محوری
۳۳	ارزشیابی رسمی در برابر ارزشیابی غیررسمی
۳۶	تعریف مختصری از ارزشیابی و اصطلاحات کلیدی آن
۳۸	برنامه‌ها، سیاست‌ها و محصولات
۴۰	ذینفعان
۴۱	تفاوت‌های میان ارزشیابی و پژوهش
۴۵	اقدام پژوهی
۴۶	اهداف ارزشیابی
۵۰	نقش‌ها و فعالیت‌های عاملان ارزشیاب سرفه‌ا
۵۴	کاربردها و اهداف ارزشیابی
۵۵	کاربردهای ارزشیابی عموماً قابل اجرا هستند
۵۶	چند نوع اصلی ارزشیابی
۵۹	توازن میان ارزشیابی تکوینی و تراکمی
۶۳	سنجش نیازها، فرآیند و نتیجه ارزشیابی
۶۶	ارزشیابی درونی و بیرونی
۶۸	سازمان‌دهی ارزشیابی درونی به منظور دستیابی به حداکثر تأثیر
۷۱	ترکیب‌های احتمالی نقش
۷۲	اهمیت ارزشیابی و محدودیت‌های آن
۷۵	محدودیت‌های ارزشیابی
۷۶	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۷۷	سوال‌های مورد بحث
۷۸	تمرین‌های کاربردی
۷۸	مطالعات موردی
۸۰	منابع پیشنهادی
۸۱	فصل دوم: خاستگاه‌ها و روندهای فعلی در ارزشیابی مدرن برنامه
۸۳	سوال‌های محوری
۸۳	تاریخچه و تأثیر ارزشیابی در جامعه
۸۴	ارزشیابی برنامه: ۱۹۴۰ - ۱۸۰۰
۸۸	ارزشیابی برنامه: ۱۹۶۴ - ۱۹۴۰
۹۰	ظهور ارزشیابی نوین برنامه: ۱۹۷۲ - ۱۹۶۴
۹۵	تبدیل ارزشیابی به یک حرفه: ۱۹۸۹ - ۱۹۷۳ از دوره‌های در حال رشد

۹۹	۱۹۹۰- تاکنون: تاریخچه و گرایش‌های رایج
۹۹	توسعه و گسترش ارزشیابی به کشورهای دیگر
۱۰۱	غیر عاملان ارزشیاب، مسئولیت‌های ارزشیابی درونی را به عهده می‌گیرند
۱۰۴	تمرکز بر سنجش پیامد و تأثیر
۱۱۱	ملاحظه یادگیری سازمانی و تأثیرات بالقوه عظیم ارزشیابی
۱۱۵	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۱۱۶	سوال‌های مورد بحث
۱۱۶	تمرین‌های کاربردی
۱۱۷	منابع پیشنهادی

۱۱۹	فصل سوم: مسائل سیاسی، میان فردی و اخلاقی در ارزشیابی
۱۲۱	سوال‌های محوری
۱۲۲	ارزشیابی و بافت سیاسی آن
۱۲۴	ارزشیابی چگونه امر سیاسی است؟
۱۲۶	ارزشیابی در یک محیط سیاسی-سوءتمی ترکیبی
۱۳۰	پیشنهادهایی برای کار در محیط سیاسی
۱۳۷	ایجاد و حفظ ارتباطات خوب
۱۴۰	حفظ استانداردهای اخلاقی: ملاحظه، مسئولیت‌هایی برای عاملان ارزشیاب
۱۴۶	استانداردهای اخلاقی در ارزشیابی
۱۴۷	استانداردهای ارزشیابی برنامه
۱۶۲	تأمل در خصوص منابع سوگیری و تضاد منافع
۱۷۶	اخلاق و رای قوانین اخلاقی
۱۷۷	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۱۷۸	سوال‌های مورد بحث
۱۷۹	تمرین‌های کاربردی
۱۷۹	مطالعات موردی
۱۸۰	منابع پیشنهادی

۱۸۱	بخش دوم: رویکردهای گوناگون در ارزشیابی برنامه
۱۸۵	فصل چهارم: دیدگاه‌های گوناگون در ارزشیابی
۱۸۷	سوال‌های محوری
۱۸۹	مفاهیم گوناگون ارزشیابی برنامه
۱۹۱	خاستگاه دیدگاه‌های گوناگون ارزشیابی
۱۹۱	تفاوت‌های فلسفی و ایدئولوژیکی
۱۹۶	اولویت‌ها و سوابق روش‌شناسی
۱۹۹	مرزهای رشته‌ای و روش‌شناسی ارزشیابی
۱۹۹	طبقه‌بندی نظریه‌ها و رویکردهای ارزشیابی
۲۰۳	طرح طبقه‌بندی رویکردهای ارزشیابی
۲۰۴	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۲۰۵	سوال‌های مورد بحث
۲۰۵	تمرین‌های کاربردی

منابع پیشنهادی

۲۰۶

۲۰۷

فصل ششم: اولین رویکردها: رویکردهای مبتنی بر نظر خبرگان و مصرف‌کننده‌گرا

۲۰۹

سؤال‌های محوری

۲۱۰

رویکرد مبتنی بر نظر خبرگان

۲۱۲

تدوین‌کنندگان رویکرد ارزشیابی مبتنی بر نظر خبرگان و نقش آن‌ها

۲۱۳

سیستم‌های ارزشیابی حرفه‌ای رسمی: اعتباربخشی

۲۲۴

نظام‌های ارزیابی غیررسمی

۲۲۵

ارزیابی پنل موردی

۲۲۷

ارزیابی‌های فردی موردی

۲۲۷

خبرگی و نقادان آموشی

۲۳۰

تأثیرات رویکرد مبتنی بر نظر خبرگان: کاربردها، نقاط قوت و محدودیت‌ها

۲۳۲

رویکرد ارزشیابی مصرف‌کننده‌گرا

۲۳۳

طراحان رویکرد ارزشیابی مصرف‌کننده‌گرا

۲۳۵

اجرای رویکرد مصرف‌کننده‌گرا

۲۳۸

کاربردهای دیگر رویکرد مصرف‌کننده‌گرا

۲۳۸

تأثیرات رویکرد مصرف‌کننده‌گرا: کاربردها، نقاط قوت و محدودیت‌ها

۲۴۱

مفاهیم و نظریه‌های اصلی

۲۴۲

سؤال‌های مورد بحث

۲۴۳

تمرین‌های کاربردی

۲۴۴

مطالعه موردی

۲۴۵

منابع پیشنهادی

۲۴۷

فصل ششم: رویکردهای ارزشیابی برنامه محور

۲۴۹

سؤال‌های محوری

۲۵۰

رویکرد ارزشیابی هدف‌گرا

۲۵۵

طرحی برای ایجاد و تحلیل هدف: مکعب ارزشیابی

۲۵۶

الگوهای منطقی و رویکردهای ارزشیابی نظریه‌محور

۲۵۷

ارزشیابی نظریه‌محور یا ارزشیابی برگرفته از نظریه

۲۶۳

رویکردهای ارزشیابی برنامه محور چگونه مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

۲۶۵

قوت‌ها و محدودیت‌های رویکردهای ارزشیابی برنامه محور

۲۶۷

ارزشیابی هدف آزاد

۲۶۹

مفاهیم و نظریه‌های اصلی

۲۷۰

سؤال‌های مورد بحث

۲۷۰

تمرین‌های کاربردی

۲۷۱

مطالعه موردی

۲۷۲

منابع پیشنهادی

۲۷۵

فصل هفتم: رویکردهای ارزشیابی تصمیم‌گرا

۲۷۷

سؤال‌های محوری

۲۷۸

توسعه‌دهندگان رویکردهای ارزشیابی تصمیم‌گرا و نقش آن‌ها

۲۷۹	رویکردهای تصمیم‌گرا
۲۸۶	الگوی ارزشیابی دانشگاه کالیفرنیا (لس آنجلس)
۲۸۷	ارزشیابی کاربردگرا
۲۹۱	سنجش قابلیت ارزشیابی و پایش عملکرد
۲۹۳	چگونگی استفاده از رویکردهای ارزشیابی تصمیم‌گرا
۲۹۴	قوت‌ها و محدودیت‌های رویکردهای ارزشیابی تصمیم‌گرا
۲۹۵	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۲۹۶	سوال‌های مورد بحث
۲۹۷	تمرین‌های کاربردی
۲۹۸	مطالعات موردی
۲۹۹	منابع پیشنهادی

۳۰۱	فصل هشتم: رویکردهای ارزشیابی مشارکتی
۳۰۳	سوال‌های محوری
۳۰۴	سیر تکاملی رویکردهای مشارکتی
۳۰۵	توسعه‌دهندگان رویکردهای ارزشیابی مشارکتی و نقش آنان
۳۱۳	اگون کوبا و یوانا لینکلن: ارزشیابی سبک‌ها و طبیعت‌گرا
۳۱۵	ارزشیابی مشارکتی امروزه: دو جریان رویکردهای بسیار
۳۱۷	طبقه‌بندی رویکردهای مشارکتی
۳۱۹	تفاوت‌ها در رویکردهای مشارکتی رایج
۳۲۳	برخی رویکردهای معاصر ویژه
۳۲۶	ارزشیابی توسعه‌ای
۳۲۸	ارزشیابی توانمندساز
۳۳۶	رویکردهای دموکراتیک محور ارزشیابی
۳۳۸	ارزشیابی دموکراتیک تاملی
۳۴۱	نگاه به عقب
۳۴۲	چگونگی کاربرد رویکردهای ارزشیابی مشارکتی
۳۴۵	کاربرد رویکردها توسط توسعه‌دهندگان
۳۴۶	نقاط قوت و محدودیت‌های رویکردهای ارزشیابی مشارکتی
۳۴۸	محدودیت‌های رویکردهای مشارکتی
۳۵۰	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۳۵۳	سوال‌های مورد بحث
۳۵۳	تمرین‌های کاربردی
۳۵۵	مطالعات موردی
۳۵۵	منابع پیشنهادی

۳۵۷	فصل نهم: ملاحظات متداول دیگر: شایستگی فرهنگی و ظرفیت‌سازی
۳۵۹	سوال‌های محوری
۳۶۰	نقش فرهنگ و بافت در کار ارزشیابی و توسعه شایستگی فرهنگی
۳۶۲	چرا شایستگی فرهنگی مهم است؟
۳۶۴	نقش‌های ارزشیابی در سازمان‌ها: ظرفیت‌سازی ارزشیابی و جریان‌سازی ارزشیابی

۳۶۷	ظرفیت‌سازی ارزشیابی
۳۷۱	محدودیت‌های جریان‌سازی ارزشیابی و ظرفیت‌سازی
۳۷۲	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۳۷۳	سوال‌های مورد بحث
۳۷۳	تمرین‌های کاربردی
۳۷۳	مطالعات موردی
۳۷۴	منابع پیشنهادی

۳۷۵	فصل دهم: تحلیل مقایسه‌ای رویکردها
۳۷۷	سؤال‌های محوری
۳۷۷	خلاصه و تحلیل مقایسه‌ای رویکردهای ارزشیابی
۳۷۸	هشدارها در مورد رویکردهای گوناگون ارزشیابی
۳۷۹	پیروی از یک رویکرد خاص ارزیابی خطرناک است
۳۸۰	درخواست برای ترک تکرارهای و یکپارچگی در رویکردهای ارزشیابی در یک الگوی عمومی هنوز غیرعقلانه است
۳۸۲	انتخاب رویکرد ارزشیابی مستند بر تجربه نیست
۳۸۳	کمک‌های رویکردهای گوناگون ارزشیابی
۳۸۴	تحلیل مقایسه‌ای ویژگی‌های رویکردهای گوناگون ارزشیابی
۳۸۶	کاربردهای منتخب از رویکردهای گوناگون ارزشیابی
۳۸۹	ترسیم دلالت‌های عملی رویکردهای گوناگون ارزشیابی
۳۹۰	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۳۹۰	سؤال‌های مورد بحث
۳۹۰	تمرین‌های کاربردی
۳۹۱	مطالعه موردی
۳۹۲	منابع پیشنهادی

۳۹۳	پیش‌نویس سوم راهنمای عملی برای برنامه‌ریزی ارزشیابی
۳۹۷	فصل یازدهم: روشن ساختن درخواست و مسئولیت‌های ارزشیابی
۳۹۹	سؤال‌های محوری
۴۰۱	درک دلایل شروع ارزشیابی
۴۰۴	کاربردهای مستقیم اطلاعاتی ارزشیابی
۴۰۵	کاربردهای غیر اطلاعاتی ارزشیابی
۴۰۷	شرایطی که تحت آن‌ها مطالعات ارزشیابی صحیح انجام نمی‌گیرند
۴۰۷	ارزشیابی ممکن است اطلاعات سطحی ارائه دهد
۴۱۱	تعیین مناسب بودن یک ارزشیابی: سنجش قابلیت ارزشیابی
۴۱۳	چگونه می‌توان تعیین کرد که یک برنامه قابلیت ارزشیابی دارد یا خیر؟
۴۱۵	چک لیست گام‌های مربوط به تعیین زمان مناسب برای انجام ارزشیابی
۴۱۶	استفاده از عامل ارزشیاب درونی یا بیرونی
۴۱۷	مزایای استفاده از ارزشیابی‌های بیرونی
۴۱۸	مزایای ارزشیابی‌های درونی
۴۲۱	مزایای تلفیق ارزشیابی درونی و بیرونی
۴۲۲	چک لیست گام‌های تعیین استفاده از یک عامل ارزشیاب بیرونی

۴۲۲	استخدام یک عامل ارزشیاب
۴۲۳	شایستگی های لازم عاملان ارزشیاب
۴۲۷	رویکردهای ممکن جهت استخدام یک عامل ارزشیاب
۴۲۷	چک لیست سؤالاتی که باید هنگام انتخاب عامل ارزشیاب در نظر داشته باشید:
۴۲۸	چگونه رویکردهای مختلف ارزشیابی تقاضا می شوند و مسئولیت های ارزشیابی را روشن می سازند
۴۳۰	مفاهیم و نظریه های اصلی
۴۳۱	سؤال های مورد بحث
۴۳۱	تمرین های کاربردی
۴۳۲	استانداردهای ارزشیابی مرتبط
۴۳۲	مطالعات موردی
۴۳۳	منابع پیشنهادی

۴۳۵	فصل دوازدهم: تعیین حدود و تحلیل بافت ارزشیابی
۴۳۷	سؤال های محوری
۴۳۷	شناسایی ذینفعان و مخاطبان مرتبط با ارزشیابی
۴۳۸	شناسایی ذینفعان برای مشارکت دادن آنها در ارزشیابی و مخاطبان آینده
۴۴۲	اهمیت شناسایی و مشارکت دادن ذینفعان نوناگون
۴۴۲	توضیح آن چه که باید ارزشیابی شود در رصع حدود بحث ها
۴۴۴	عواملی که باید در مشخص کردن هدف ارزشیابی بررسی نمود
۴۴۵	استفاده از نظریه برنامه و مدل های منطقی برای توصیف برنامه
۴۵۳	روش هایی برای تعریف برنامه و توسعه نظریه برنامه
۴۵۶	مدیریت برداشت های مختلف
۴۵۷	توصیف مجدد برنامه در زمانی که تغییر می کند
۴۵۸	نمونه ای از توصیف یک موضوع ارزشیابی
۴۶۲	تحلیل منابع و قابلیت هایی که می توانند به ارزشیابی اختصاص داده شوند
۴۶۲	تحلیل منابع مالی مورد نیاز برای ارزشیابی
۴۶۳	تحلیل دسترسی و توانایی کارکنان ارزشیابی
۴۶۶	تحلیل منابع تکنولوژی و دیگر منابع و محدودیت های ارزشیابی
۴۶۷	تحلیل زمینه سیاسی ارزشیابی
۴۶۸	تغییرات ایجاد شده به دلیل رویکرد ارزشیابی مورد استفاده
۴۷۱	تعیین اینکه آیا باید ارزشیابی را پیش برد یا خیر
۴۷۲	مفاهیم و نظریه های اصلی
۴۷۳	سؤال های مورد بحث
۴۷۳	تمرین های کاربردی
۴۷۴	استانداردهای ارزشیابی مرتبط
۴۷۴	مطالعات موردی
۴۷۵	منابع پیشنهادی

۴۷۷	فصل سیزدهم: شناسایی و انتخاب سوال ها و معیارهای ارزشیابی
۴۷۹	سؤال های محوری
۴۸۱	شناسایی منابع مفید برای سؤالات ارزشیابی: مرحله واگرا

۴۸۲	شناسایی سؤالات، نگرانی‌ها و نیازهای اطلاعاتی ذینفعان
۴۹۰	استفاده از رویکردهای ارزشیابی به عنوان اکتشاف
۴۹۲	استفاده از کار پژوهش و ارزشیابی در زمینه برنامه
۴۹۴	استفاده از استانداردهای حرفه‌ای، چک لیست‌ها، اصول راهنما و معیارهای به کار رفته در جاهای دیگر
۴۹۴	درخواست از مشاوران متخصص برای مشخص کردن سؤالات یا معیارها
۴۹۵	استفاده از قضاوت حرفه‌ای عامل ارزشیاب
۴۹۷	خلاصه کردن پیشنهادهایی از منابع متعدد
۵۰۰	چه کسانی باید در مرحله همگرا شرکت کنند؟
۵۰۱	مرحله همگرا چگونه باید انجام شود؟
۵۰۵	مشخص کردن معیارها و استانداردهای ارزشیابی
۵۱۰	منعطف ماندن در طول ارزشیابی: اجازه ظهور سؤالات، معیارها و استانداردهای جدید
۵۱۱	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۵۱۲	سؤال‌های مورد بحث
۵۱۲	تمرین‌های کاربردی
۵۱۴	استانداردهای ارزشیابی برای
۵۱۴	مطالعات موردی
۵۱۵	منابع پیشنهادی
۵۱۷	فصل چهاردهم: برنامه‌ریزی نحوه انجام ارزشیابی
۵۱۹	سؤال‌های محوری
۵۲۱	ایجاد برنامه ارزشیابی
۵۲۳	انتخاب طرح‌هایی برای ارزشیابی
۵۲۵	شناسایی منابع مناسب اطلاعات
۵۲۹	شناسایی روش‌های مناسب برای جمع‌آوری اطلاعات
۵۳۴	تعیین شرایط مناسب برای جمع‌آوری اطلاعات: نمونه‌گیری و روندها
۵۳۸	تعیین روش‌ها و تکنیک‌های مناسب برای سازماندهی، تحلیل و تفسیر اطلاعات
۵۳۹	تعیین شیوه‌های مناسب برای گزارش یافته‌های ارزشیابی
۵۴۱	کاربرگ‌ها برای خلاصه کردن طرح ارزشیاب
۵۴۴	تعیین اینکه چگونه ارزشیابی اجرا خواهد شد: طرح مدیریتی
۵۴۷	برآورد و مدیریت زمان برای اجرای وظایف ارزشیابی
۵۵۱	تحلیل نیازها و تکالیف شخصی
۵۵۲	برآورد هزینه‌های فعالیت‌های ارزشیابی و توسعه بودجه‌های ارزشیابی
۵۵۷	تهیه و تدوین موافقت‌نامه‌ها و قراردادهای ارزشیابی
۵۵۸	برنامه‌ریزی و اجرای فرا ارزشیابی
۵۵۹	توسعه فرا ارزشیابی و کاربرد کنونی آن
۵۶۳	برخی از راه‌کارهای کلی در خصوص انجام فرا ارزشیابی‌ها
۵۶۷	لزوم انجام فرا ارزشیابی‌های بیشتر
۵۶۸	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۵۶۹	سؤال‌های مورد بحث
۵۷۰	تمرین‌های کاربردی
۵۷۲	مطالعات موردی

منابع پیشنهادی

۵۷۳

بخش چهارم: رهنمودهای عملیاتی برای انجام و استفاده از ارزشیابی‌ها
فصل یازدهم: جمع آوری اطلاعات ارزشیابی طرح، نمونه‌گیری و گزینه‌های هزینه‌ای

۵۷۹

۵۸۱

۵۸۳

۵۸۶

۵۸۹

۵۸۹

۵۹۳

۵۹۷

۵۹۸

۵۹۹

۶۰۲

۶۰۷

۶۱۵

۶۱۶

۶۱۷

۶۱۸

۶۲۱

۶۲۲

۶۲۵

۶۲۷

۶۲۸

۶۲۹

۶۲۹

۶۳۰

۶۳۰

۶۳۱

سوال‌های محوری

بهره‌گیری از روش‌های ترکیبی

تعریف و بحث در مورد روش‌های ترکیبی

طرح‌هایی برای جمع‌آوری اطلاعات توصیفی و علی

طرح‌های توصیفی

مطالعات موردی

طرح‌های مقایسه‌ای

طرح‌های سیر زمانی

طرح‌های علی

طرح‌های تجربی

طرح‌های شبه آزمایشی

طرح‌های روش ترکیبی

نمونه‌گیری

اندازه نمونه

انتخاب یک نمونه تصادفی

استفاده از نمونه‌گیری هدفمند

تحلیل هزینه

مطالعات اثربخشی هزینه

مفاهیم و نظریه‌های اصلی

سؤال‌های مورد بحث

تمرین‌های کاربردی

استانداردهای ارزشیابی مرتبط

مطالعات موردی

منبع

منابع پیشنهادی

فصل شانزدهم: جمع آوری اطلاعات ارزشیابی منابع داده‌ای و روش‌ها، تحلیل و تفسیر

۶۳۳

۶۳۵

۶۳۷

۶۴۲

۶۴۸

۶۵۹

۶۶۵

۶۶۷

۶۷۳

۶۷۴

۶۷۵

سؤال‌های محوری

منابع و روش‌های متداول برای جمع‌آوری اطلاعات

مشاهدات

نظرسنجی‌ها

مصاحبه‌ها

گروه‌های کانونی

آزمون‌ها و دیگر روش‌های سنجش دانش و مهارت

برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی مجموعه اطلاعات

مشکلات فنی موجود در فرآیند جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات

تحلیل داده‌ها و تفسیر یافته‌ها

۶۷۷	تفسیر داده
۶۸۲	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۶۸۲	سؤال‌های مورد بحث
۶۸۳	تمرین‌های کاربردی
۶۸۴	استانداردهای ارزشیابی مربوطه
۶۸۴	مطالعات موردی
۶۸۶	منابع پیشنهادی
۶۸۷	فصل هفدهم: گزارش نتایج ارزشیابی
۶۸۹	سؤال‌های محوری
۶۹۰	اهداف گزارش ارزشیابی
۶۹۲	روش‌های مختلف گزارش دادن
۶۹۳	عوامل مهم در برنامه‌ریزی گزارش ارزشیابی
۷۰۰	زمانبندی گزارش‌های ارزشیابی
۷۰۲	استراتژی‌هایی برای اطلاع‌رسانی و متقاعد کردن
۷۱۱	عناصر کلیدی یک گزارش مکتوب
۷۱۴	مقدمه گزارش
۷۱۵	محور ارزشیابی
۷۱۶	بررسی مختصر طرح و رویه‌های ارزشیابی
۷۱۶	ارائه نتایج ارزشیابی
۷۱۷	نتیجه‌گیری‌ها و پیشنهادها
۷۱۹	پاسخ‌های دفاعی یا گزارش‌های گروه اقلیت
۷۲۰	ضمایم
۷۲۰	پیشنهادهایی برای گزارش شفاهی اثربخش
۷۲۴	چک لیست گزارش‌های ارزشیابی خوب
۷۲۵	چگونه اطلاعات ارزشیابی مورد استفاده قرار می‌گیرند
۷۲۷	مدل‌های کاربرد
۷۳۱	گام‌هایی که برای اثرگذاری بر کاربرد ارزشیابی باید برداشته شود
۷۳۳	گزارش کردن و تأثیر
۷۳۴	مفاهیم و نظریه‌های اصلی
۷۳۵	سؤال‌های مورد بحث
۷۳۵	تمرین‌های کاربردی
۷۳۶	استانداردهای ارزشیابی مربوطه
۷۳۷	مطالعات موردی
۷۳۸	منابع پیشنهادی
۷۳۹	فصل هجدهم: آینده ارزشیابی
۷۴۱	سؤال‌های محوری
۷۴۲	آینده ارزشیابی
۷۴۲	پیش‌بینی‌هایی در خصوص حرفه ارزشیابی
۷۴۶	پیش‌بینی‌های مربوط به کار ارزشیابی

۷۵۰	چشم‌اندازی برای ارزشیابی
۷۵۱	نتیجه‌گیری
۷۵۲	منابع پیشنهادی
۷۵۳	ضمایم
۷۵۵	ضمیمه الف: استانداردهای ارزشیابی برنامه و اصول راهنما برای عاملان ارزشیاب
۷۵۸	اصول راهنمای انجمن ارزشیابی آمریکا برای عاملان ارزشیاب
۷۶۲	منابع
۷۶۳	نمایه
۷۶۷	فهرست منابع

www.ketab.ir